

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

ประวัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย¹

การศึกษาชั้นสูงในประเทศเรานี้ถือกำเนิดมาตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยเดิมทีเกี่ยว มีพระราชประสงค์ให้เชื้อพระวงศ์และราชตระกูลทั้งหลายได้รับการอบรมฝึกหัดในค่านการศึกษา จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบขึ้นในปี พ.ศ. 2427 ต่อมา พ.ศ. 2432 กรมพยาบาล ซึ่งต่อมาสมทบกับกระทรวงมหาดการ เปิดสอนวิชาแพทย์ขึ้น และได้กระทำการสอนเรื่อยมาจนกระทั่ง พ.ศ. 2443 จึงทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งขึ้นเป็นโรงเรียนราชแพทย-วิทยาลัย

เมื่อสมเด็จพระยาคำรงราชานุภาพ ทรงเป็นเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ในปี พ.ศ. 2445 ได้กราบบังคมทูลขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต ตั้งโรงเรียนมหาดเล็กขึ้นในพระบรมมหาราชวัง ต่อมาวันที่ 1 มกราคม 2453 ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงมีพระราชโองการประกาศยกโรงเรียนมหาดเล็กขึ้นเป็นโรงเรียนข้าราชการพลเรือน โดยทรงมีพระราชดำริว่า สมควรอบรมข้าราชการให้พร้อมที่จะไปรับราชการได้ทุกกระทรวงทบวงกรม จึงจัดการสอนในโรงเรียนให้มีแขนงวิชาต่างๆ ในการสร้างโรงเรียนข้าราชการพลเรือน พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใช้เงินที่เหลือจากจำนวนที่ราษฎรเรียไรกันสร้างพระบรมรูปทรงม้า ถวายเป็นอนุสรณ์แก่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และได้พระราชทานนามโรงเรียนว่า "โรงเรียนข้าราชการพลเรือนของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว"

¹สำนักงานเลขาธิการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, เรื่องเดิม, หน้า 56.

ตึกแรกของโครงการมหาวิทยาลัย คือตึกอักษรศาสตร์ในปัจจุบัน ได้ทรงกระทำพิธีวางศิลาฤกษ์เมื่อวันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2458 ทรงบรรจุสำเนากราบบังคมทูล และสำเนาพระราชดำรัสตอบลงไว้ในฐานของตึกนั้นด้วย

ต่อมาไม่นาน ทรงมีพระราชดำริว่า สถานศึกษานี้เป็นสถานศึกษาชั้นสูง ควรได้ขยายให้โอกาสผู้ที่ประสงค์จะศึกษาวิชาชั้นสูงทุกคนให้เข้ามาเรียน ไม่เฉพาะผู้ที่เรียนเพื่อเข้ารับราชการเท่านั้น และเพื่อให้เหมาะสมกับกาลสมัย จึงทรงมีพระบรมราชโองการให้ยกโรงเรียนข้าราชการพลเรือน ฯ ขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2459 และพระราชทานนามเพื่อเป็นอนุสรณ์สมเด็จพระเกียรติของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวว่า "จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" และแต่งตั้งกรมมหาวิทยาลัยขึ้นแทนที่สภาจัดการโรงเรียนข้าราชการพลเรือน ฯ และให้กรมนี้ขึ้นตรงต่อกระทรวงธรรมการ

ปัจจุบัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ ในสำนัก-นายกรัฐมนตรี ซึ่งในด้านการศึกษาก็แบ่งเป็นคณะต่าง ๆ ซึ่งมีคณบดีเป็นผู้บังคับบัญชา แผนกอิสระซึ่งมีหัวหน้าแผนกอิสระเป็นผู้บังคับบัญชา สถาบันซึ่งมีผู้อำนวยการเป็นผู้บังคับบัญชา และสถาบันสมทบ ดังมีรายชื่อ คือ คณะครุศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย คณะแพทยศาสตร์ คณะสัตวแพทย์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ สถาบันประชากร สถานศึกษาเดิมปฏิบัติของกรมวิทยาศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลสภาภาษาไทย

คณะครุศาสตร์ เป็นคณะที่จัดการอบรมแก่ผู้ที่ประสงค์จะเป็นครูหรือทำหน้าที่อื่น ๆ เกี่ยวกับการศึกษา โดยมุ่งส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ทั้งทางวิชาชีพและส่วนตัว เพื่อให้เป็นผู้ที่สามารถในวิชาการในการสอน ในการอบรมมนุษยเยาวชน และในการแนะนำปัญหาการศึกษา ตลอดจนปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับผู้เรียน อีกทั้งฝึกฝนตระเตรียมเพื่อหน้าที่ทางการศึกษาอื่น ๆ ที่นักศึกษาอาจจะเลือกเรียนเป็นวิชาเอก ให้ปฏิบัติได้ด้วยความสามารถ คณะครุศาสตร์ประกอบด้วยแผนกวิชาต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ แผนกวิชาสารัตถศึกษา แผนกวิชามัชฌมศึกษา แผนกวิชาประถมศึกษา แผนกวิชาวิจัยการศึกษา แผนกวิชาพลศึกษา แผนกวิชาจิตวิทยา แผนกวิชาไสทศศึกษา แผนกวิชาบริหารการศึกษา แผนกวิชาศิลปศึกษา แผนกวิชาพยาบาลศึกษา ซึ่งหลักสูตรของคณะครุศาสตร์ แบ่งออกเป็น

1. หลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต 4 ปี ภาคปกติและสมทบ
2. หลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต 2 ปี สาขาวิชาการทั่วไป สาขาวิชาพยาบาล ภาควิชาการทั่วไป (ภาคพิเศษ)
3. หลักสูตรอนุปริญญาครุศาสตร์ 1 ปี

ผู้ที่จบการศึกษาของคณะนี้ นอกจากจะเป็นครูและอาจารย์ตามโรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย แล้ว ยังอาจทำงานในค่านิยมศึกษาศึกษา คำนับบริหารการศึกษา คำนับโสศกศึกษาศึกษา คำนับการค้นคว้าวิจัยและสถิติ คำนับจิตวิทยา คำนับการแนะแนว และ คำนับสันตนาการตามศูนย์เยาวชน โดยเข้ารับราชการในกระทรวง หน่วยงาน และองค์การต่าง ๆ ที่ต้องการผู้ที่ได้รับการศึกษาและฝึกฝนค่านับการศึกษามาเป็นอย่างดี

คณะรัฐศาสตร์ ให้การศึกษาเกี่ยวกับวิชาในค่านับสังคมศาสตร์ เพื่อให้เกิดความรู้ที่จะนำไปบริหารราชการ ตลอดจนจนถึงการปฏิบัติงานในองค์การแห่งรัฐ รวมทั้งสามารถปฏิบัติงานในวงการธุรกิจเอกชน ทั้งในค่านับบริหารงานบุคคล วิจัยธุรกิจ ฯลฯ บางแผนกสามารถเป็นผู้ใช้และผู้สร้างกฎหมายให้สอดคล้องกับความเป็นไปของสังคม

คณะนี้ แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ชั้น คือปริญญาตรีและปริญญาโท สำหรับในชั้นปริญญาตรีแบ่งออกเป็น แผนกวิชาการปกครอง แผนกวิชารัฐประศาสนศาสตร์ แผนกวิชาการต่างประเทศและการทูต แผนกวิชาสังคม แผนกวิชานิติศาสตร์ เป็นต้น ปัจจุบันแผนกวิชานิติศาสตร์แยกเป็นคณะหนึ่งต่างหาก

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มีความมุ่งหมายที่จะผลิตบัณฑิต เพื่อให้มีคุณสมบัติดังนี้

- ก. มีความรู้และความชำนาญในอันที่จะรักษาและส่งเสริมความก้าวหน้าของวิชาชีพ และวิชาการ
- ข. มีความเชื่อมั่นในตนเอง เมื่อไปประกอบวิชาชีพในภายหน้า สามารถที่จะตัดสินใจตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้
- ค. เป็นผู้รอบรู้ในวิทยาการต่าง ๆ สามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้

การศึกษาชั้นปริญญาบัณฑิตมีกำหนด 4 ปี แบ่งออกเป็น 2 ภาค คือ ภาคปกติและภาคสมทบ

ผู้ที่สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาบัณฑิตจากคณะนี้ สามารถเข้ารับราชการ หรือทำงานในรัฐวิสาหกิจ และองค์การธุรกิจทั้งหลายในฐานะผู้บริหารงานด้านต่าง ๆ นอกจากนั้น ยังสามารถทำหน้าที่ในคณาวิชาการ เกี่ยวกับการค้าและเศรษฐกิจ เป็นต้น

คณะวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วยแผนกวิชา 10 แผนกวิชา คือ แผนกวิชาฟิสิกส์ แผนกวิชาเคมี แผนกวิชาคณิตศาสตร์ แผนกวิชาชีววิทยา แผนกวิชาพฤกษศาสตร์ แผนกวิชาเคมีเทคนิค แผนกวิชาธรณีวิทยา แผนกวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป แผนกวิชาวิทยาศาสตร์ทางทะเล และแผนกวิชาชีวเคมี

การศึกษาในคณะวิทยาศาสตร์ แบ่งออกเป็น 2 ชั้น คือชั้นปริญญาบัณฑิต มีหลักสูตร 4 ปี และชั้นสูงกว่าปริญญาบัณฑิต ซึ่งประกอบด้วยชั้นประกาศนียบัตรชั้นสูง มีหลักสูตร 1 ปี และชั้นปริญญามหาบัณฑิต มีหลักสูตร 2 ปี

ผู้ที่สำเร็จการศึกษาปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สามารถปฏิบัติงานได้อย่างกว้างขวางแทบทุกด้านที่ใช้วิชาวิทยาศาสตร์ นอกจากจะเข้ารับราชการในกรมและองค์การต่าง ๆ แล้ว อาจจะเป็นครูวิทยาศาสตร์ตามโรงเรียน และวิทยาลัยต่าง ๆ หรือเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัย ซึ่งกำลังต้องการบัณฑิตทางวิทยาศาสตร์อีกเป็นจำนวนมาก ตามโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยของสภาการศึกษาแห่งชาติ คณะวิทยาศาสตร์จะเป็นศูนย์กลางสำคัญแห่งองค์การนี้ นอกจากนี้โรงงานอุตสาหกรรมใหม่ ๆ ที่เปิดขึ้นมาตามโครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ก็ยิ่งจะเพิ่มความต้องการทางด้านวิทยาศาสตร์ให้มากขึ้นด้วย

คณะวิศวกรรมศาสตร์ จัดการสอนวิชาวิศวกรรมศาสตร์ชั้นปริญญาบัณฑิต มีหลักสูตร 4 ปี ชั้นประกาศนียบัตรวิศวกรรมศาสตร์ชั้นสูงในเฉพาะบางสาขา มีหลักสูตรต่อจากปริญญาบัณฑิตอีก 1 ปี และชั้นปริญญามหาบัณฑิต เฉพาะวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า วิศวกรรมสุขาภิบาล และวิศวกรรมเครื่องกล ในชั้นปริญญาบัณฑิตแบ่งเป็น 7 สาขา คือ วิศวกรรมโยธา วิศวกรรมเครื่องกล วิศวกรรมไฟฟ้า วิศวกรรมเหมืองแร่ และธรณีวิทยาเหมืองแร่ วิศวกรรมอุตสาหกรรม วิศวกรรมสุขาภิบาล และวิศวกรรมสำรวจ

ผู้ที่สำเร็จการศึกษาปริญญาวิศวกรรมศาสตร์บัณฑิต สามารถไปประกอบอาชีพได้โดยกว้างขวาง นอกจากรับราชการในกรม และองค์การต่าง ๆ ยังไปประกอบอาชีพส่วนตัว

ตัวอีกได้ เช่น ทำงานตามบริษัท เป็นที่ปรึกษาออกแบบ รับเหมาก่อสร้างอาคารต่าง ๆ
รับซ่อมเครื่องจักรกล เครื่องไฟฟ้า ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม ทำเหมืองแร่ ฯลฯ

คณะอักษรศาสตร์ จัดสอนวิชาภาษาไทย ภาษามาลี ภาษาล้านสักฤต ภาษาญี่ปุ่น
ภาษาอังกฤษ ภาษาเยอรมัน ภาษาฝรั่งเศส ภาษาสเปน ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์
ปรัชญา บรรณารักษศาสตร์ และศิลปการละคร และแบ่งออกเป็น 6 แผนก คือแผนกวิชาภาษาไทย
ไทย แผนกวิชาภาษาตะวันออก แผนกวิชาภาษาอังกฤษ แผนกวิชาภูมิศาสตร์ และประวัติ
ศาสตร์ แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์

คณะอักษรศาสตร์ จัดการสอน 3 ระดับ คือระดับปริญญาอักษรศาสตร์บัณฑิต
ระดับปริญญาอักษรศาสตร์มหาบัณฑิต และระดับประกาศนียบัตรชั้นสูงวิชาเฉพาะ

ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตร์บัณฑิต มีโอกาสที่จะประกอบ
อาชีพเป็นครูอาจารย์ หรือใช้ความรู้ภาษาไทย และภาษาต่างประเทศทำงานทางด้านการ
ในปัจจุบันมีบริษัทห้างร้านและหน่วยราชการองค์การหลายแห่งที่ต้องการผู้สำเร็จอักษรศาสตร์
บัณฑิต เข้าทำงานในด้านการสอน การติดต่อกับต่างประเทศ การทำงานฝ่ายธุรการ และฝ่าย
สารบรรณ และมีหน่วยงานต่าง ๆ ที่รับอักษรศาสตร์บัณฑิต เข้าทำงาน อย่างเช่นกระทรวง
ศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข วิทยาลัย มหาวิทยาลัยต่าง ๆ
โรงเรียนราษฎร์ ตลอดจนองค์การระหว่างประเทศ เป็นต้น

คณะนิเทศศาสตร์ แบ่งออกเป็น 4 แผนก ดังนี้

1. แผนกวิชาการหนังสือพิมพ์
2. แผนกวิชาการสื่อสารมวลชน
3. แผนกวิชาการประชาสัมพันธ์
4. แผนกวิชาวิทยุและโทรทัศน์

วัตถุประสงค์ของคณะนิเทศศาสตร์ เพื่อ

1. ให้การศึกษาอบรมในวิทยาการด้านนิเทศศาสตร์ อันเป็นพื้นฐานทั่วไป

สำหรับความรู้ขั้นอุดมศึกษา

2. เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ศึกษาได้เลือกชำนาญในสาขาวิชาเฉพาะแขนงใดแขนงหนึ่งโดยลึกซึ้ง วิชาเฉพาะต่าง ๆ ได้แก่ การหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร การวิทยุและโทรทัศน์ การภาพยนตร์ การประชาสัมพันธ์ โฆษณาการ วาทยการและการแสดง
3. เพื่อเผยแพร่วิทยาการและอำนวยความสะดวกทางนิเทศศาสตร์แก่สังคมประเทศเป็นส่วนรวม
4. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนอาชีพค่านิสือสารมวลชน และข้าราชการชั้นคุณธรรม และจรรยาบรรณ ของนักสื่อสารมวลชน
5. เพื่อค้นคว้า วิจัย คำนินเทศศาสตร์ และใช้ผลแห่งการวิจัยนั้นให้เป็นประโยชน์แก่สังคม
6. เพื่อสนองนโยบายของชาติตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

เมื่อสำเร็จการศึกษา บัณฑิตเหล่านี้จะสามารถออกไปประกอบอาชีพได้ทั้งงานราชการและงานเอกชน สำนักงานหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ขณะนี้กำลังมีความต้องการนักสื่อสารมวลชน นักประชาสัมพันธ์ นักหนังสือพิมพ์ผู้เคยผ่านการศึกษอบรมจากมหาวิทยาลัยอยู่เป็นอันมาก²

การให้ปริญญาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการศึกษาเกี่ยวกับการให้ปริญญาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า มหาวิทยาลัยได้ให้ปริญญาครั้งแรกแก่ผู้สำเร็จการศึกษา คือปริญญาแพทยศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2473³ และจากพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช 2477⁴ มาตรา 29 ระบุว่าปริญญาบัณฑิตมี 3 ชั้น คือ ชั้นเอก เรียกว่าคุณูบัณฑิต ชั้นโท เรียกว่ามหาบัณฑิต และชั้นตรี

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 10-89.

³ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ประวัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2459-2509 (พระนคร : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2510), หน้า 37.

⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 598.

เรียกว่า บัณฑิต สำหรับปริญญาบัณฑิตชั้นตรี อาจแบ่งเป็น เกียรตินิยม อนันต์ 1 อนันต์ 2 และ ปริญญาสำเร็จ ต่อมาในพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช 2486⁵ มาตรา 30. กล่าวว่า ปริญญาบัณฑิตอาจแบ่งเป็นปริญญาเกียรตินิยม อนันต์ 1 และ 2 และ ปริญญาธรรมคา

จากรายงานการประชุมสภามหาวิทยาลัย ครั้งที่ 113⁶ เรื่อง ระเบียบปริญญา เกียรตินิยมว่า ควรให้ปริญญาเกียรตินิยม และวางหลักเกณฑ์ไว้ดังต่อไปนี้

1. นิสิตที่จะได้รับปริญญาเกียรตินิยม ต้องสอบไล่ได้ชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตรปริญญา โดยมีคะแนนดังนี้ อนันต์หนึ่ง ร้อยละ 86 - 100 อนันต์สอง ร้อยละ 75 - 85
2. นิสิตที่สอบไล่ได้ชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตรปริญญา และได้คะแนนร้อยละ 60 - 74 จะได้รับปริญญาบัณฑิตธรรมคา

ต่อมาระเบียบปริญญาบัณฑิตเกียรตินิยมฉบับนี้ ถูกยกเลิกให้ใช้ระเบียบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่องการให้ปริญญาเกียรตินิยม พ.ศ. 2510 โดยให้ปริญญาเกียรตินิยมแก่บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตรชั้นปริญญาบัณฑิต ผู้ซึ่งมีคุณสมบัติดังนี้⁷

1. เป็นผู้มีความประพฤติดี
2. เป็นผู้ที่ไม่เคยเรียนซ้ำชั้นใด ๆ ตลอดหลักสูตร
3. เป็นผู้ที่ไม่สอบไล่แก้ตัวในวิชาใด ๆ ในชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตร
4. เป็นผู้ที่สอบไล่ได้คะแนนรวมแต่ละชั้น ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 70
5. เป็นผู้ที่สอบไล่ได้คะแนนรวมในชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตร คือตั้งแต่ร้อยละ 86 ขึ้นไป ได้ปริญญาเกียรตินิยมอนันต์หนึ่ง และตั้งแต่ร้อยละ 75 ขึ้นไป แต่ไม่ถึงร้อยละ 86 ได้ปริญญาเกียรตินิยมอนันต์สอง โดยให้ใช้ระเบียบนี้ ตั้งแต่ประกาศ ยกเว้นคุณสมบัติ

⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 521.

⁶ รายงานการประชุมสภามหาวิทยาลัย ครั้งที่ 113 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 8 พ.ย. 2488. (อักษำเนา.)

⁷ ระเบียบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่องการให้ปริญญาเกียรตินิยม พ.ศ. 2510. (สำเนา.)

ตามข้อ 4 นั้น ใช้กับผู้เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2510

คณะต่าง ๆ ได้ถือปฏิบัติตามระเบียบนี้ ยกเว้นคณะครุศาสตร์ ซึ่งจัดการศึกษาระบบ
หน่วยกิต ต่อมาบางคณะได้หันมาใช้การศึกษาระบบหน่วยกิตนี้ด้วย ซึ่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยา
ลัยได้มีระเบียบว่าด้วยระบบการศึกษาแบบหน่วยกิต สำหรับชั้นปริญญาบัณฑิต พ.ศ. 2514 และ
อีกฉบับหนึ่ง พ.ศ. 2515 โดยแก้ไขเพิ่มเติมฉบับ พ.ศ. 2514 ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งระเบียบ
ว่าด้วยระบบการศึกษาแบบหน่วยกิตสำหรับชั้นปริญญาบัณฑิต พ.ศ. 2515⁸ ได้กล่าวถึงการให้
ปริญญาไว้ว่า นิสิตที่มีสิทธิ์จะได้รับปริญญาจะต้องสอบไล่หน่วยกิตครบตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
และมีแต้มเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00 และเป็นผู้มีความประพฤติดี สำหรับนิสิตที่เรียนและ
สอบไล่หน่วยกิตครบตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร แต่แต้มเฉลี่ยสะสมไม่ถึง 2.00 จะได้รับ
ปริญญาเมื่อลงทะเบียนเรียนวิชาที่เปิดสอนตามหลักสูตรต่อไปอีกจนกว่าจะทำแต้มเฉลี่ย
สะสมได้ไม่ต่ำกว่า 2.00 ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในวิทยาทณฑ์ มิฉะนั้นจะพ้นสภาพ
การเป็นนิสิต หรือลงทะเบียนเรียนซ้ำเฉพาะวิชาซึ่งนิสิตเคยสอบไล่อันด้วยชั้น D หรือ F
จนกว่าจะทำแต้มเฉลี่ยสะสมได้ไม่ต่ำกว่า 2.00 ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในระเบียบว่า
ด้วยวิทยาทณฑ์

สำหรับการให้ปริญญาเกียรตินิยม

ปริญญาเกียรตินิยมอันดับสอง นิสิตต้องมีคุณสมบัติ

1. สอบไล่หน่วยกิตครบตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ใน 8 ภาคการศึกษา
ปกติ หรือเทียบเท่า ทั้งนี้ไม่นับภาคการศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ลาพัก

2. เป็นผู้ที่ได้แต้มเฉลี่ยสะสม ตั้งแต่ 3.25 ขึ้นไป และมีความประพฤติดี

ปริญญาเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง นิสิตต้องมีคุณสมบัติ

1. สอบไล่หน่วยกิตครบตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ ภายใน 8 ภาคการศึกษา
ปกติ หรือเทียบเท่า ทั้งนี้ไม่นับภาคการศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ลาพัก

⁸ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คู่มือการศึกษาแบบหน่วยกิต

(พระนคร : อักษรเจริญทัศน์, 2515), หน้า 45-46.

2. เป็นผู้ที่ได้แต้มเฉลี่ยสะสมสูงกว่า 3.50 ไม่เคยสอบตกในรายวิชา
ใดเลย และเป็นผู้ที่มีความประพฤติดี

ระเบียบนี้ ใช้ตั้งแต่วันที่ 19 เมษายน 2515 เป็นต้นไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเกี่ยวกับการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา มีผู้ได้ทำการวิจัยไว้หลายเรื่อง เช่น เสริมจิต ชูพินิจ⁹ ได้สำรวจการทำงานของบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 40 คน จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 100 คน และจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 379 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ พบว่าบัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานด้านบริหาร สังกัดกรมวิสามัญศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และกรมฝึกหัดครู ตามลำดับ และบัณฑิตส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า ความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาในสาขาวิชาการศึกษา นั้น นำมาใช้ในการปฏิบัติงานพอประมาณ นอกจากการวิจัยการศึกษาเท่านั้นที่นำมาใช้น้อยมาก บัณฑิตเห็นว่า สถาบันจัดการศึกษาได้เหมาะสมพอประมาณ และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรปรับปรุงคุณภาพและปริมาณของผู้สอน การสอนควรเน้นภาคปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี เช่นเดียวกับ อรรถพ เชียรถาวร¹⁰ พบว่าผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นจากโรงเรียนสารพัดช่างชนบุรี รุ่น 16-17 ส่วนมากได้นำความรู้และประสบการณ์ในชั้นไปปฏิบัติงานพอประมาณ และอุปสรรคในการทำงานส่วนมาก ร้อยละ 28.08 มีความรู้ภาคปฏิบัติน้อยไป ส่วน สมอง

003508

⁹ เสริมจิต ชูพินิจ, "การสำรวจการทำงานของบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา." (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514.)

¹⁰ อรรถพ เชียรถาวร, "การติดตามผลผู้สำเร็จหลักสูตรระยะสั้น จากโรงเรียนสารพัดช่างชนบุรี รุ่นที่ 16-17 ปีการศึกษา 2508" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510.)

สุขเอี่ยม¹¹ ได้ติดตามผลการประกอบอาชีพ และศึกษาต่อของนักเรียนพาณิชยการ รุ่น 2504 พบว่า เฉพาะโรงเรียนรัฐบาลสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในพระนครและธนบุรี มีนักเรียนชายเข้าศึกษาต่อ ร้อยละ 31.31 นักเรียนหญิง 16.07 ผู้ที่ได้ศึกษาต่อส่วนมากได้คะแนนระดับกลาง นักเรียนชายได้ทำงาน ร้อยละ 44.41 นักเรียนหญิง ร้อยละ 34.82 ประมาณ $\frac{1}{3}$ ของนักเรียนทั้งหมดทำงานเอกชน ส่วนใหญ่ทำงานในพระนครและธนบุรี มีนักเรียนจำนวนเกินกว่าครึ่งรายงานว่าได้ความรู้และประสบการณ์จากโรงเรียนไปใช้มากที่สุด และชาย ร้อยละ 34.18 หญิงร้อยละ 21.31 รายงานว่าอุปสรรคในการทำงาน คือขาดความชำนาญในงานที่ปฏิบัติอยู่

ภาวณี อริยกุลกาญจน¹² ได้ติดตามผลบัณฑิตทางแพทยศาสตร์ โดยส่งแบบสอบถาม พบว่าบัณฑิตทางแพทยศาสตร์ เกือบทั้งหมดประกอบอาชีพแพทย์ และลักษณะการกระจายของบัณฑิตที่ประกอบอาชีพแพทย์ส่วนใหญ่อยู่ในนครหลวงกรุงเทพมหานคร และที่เหลือกระจายในภาคเหนือมากกว่าภาคอื่นเล็กน้อย การกระจายในหน่วยงานลักษณะต่าง ๆ พบว่า กระจายในโรงพยาบาลและโรงเรียนแพทย์มากกว่าในศูนย์บริการอนามัย และสถานีอนามัย ส่วนใหญ่อยู่ในหน่วยงานสังกัดรัฐบาล งานหลักของบัณฑิตคือการตรวจรักษาและป้องกันโรค และเพศมีความสัมพันธ์ต่อการประกอบอาชีพในแง่ความเจริญของท้องถิ่น ภาค และลักษณะหน่วยงาน

¹¹ สมปอง สุขเอี่ยม, "การติดตามผลการประกอบอาชีพและศึกษาต่อของนักเรียนพาณิชยการ รุ่น 2504" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์บัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2506.)

¹² ภาวณี อริยกุลกาญจน, "การติดตามผลบัณฑิตทางแพทยศาสตร์" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515.)

วนิดา นิลอม, กุ้ย ชุมสาย และ สวัสดิ์ ปทุมราช¹³ ได้สำรวจภาวะผู้สำเร็จ
ปริญญาตรีวิชาการศึกษากจากวิทยาลัยวิชาการศึกษ ตั้งแต่ พ.ศ. 2497-2503 โดยใช้แบบ
สอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตและผู้บังคับบัญชา พบว่าผู้บังคับบัญชาเห็นว่า บัณฑิตโดย
ส่วนรวมมีความประพฤติดี และลักษณะนิสัยดี เป็นที่พอใจ มีลักษณะนิสัยและความประพฤติบาง
ประการที่ทางวิทยาลัยควรจะกวาดขัน อบรม สั่งสอน ให้นักศึกษาระหนักให้มากในคุณ-
ลักษณะที่ยังค้อยมาก ประการที่สำคัญคือ การประมาณค่าตนเองมากไป การติดตามสอดส่อง
ดูแลความประพฤตินักเรียน และหน้าที่ในการอบรมศีลธรรมและวัฒนธรรมนักเรียน ความคิดริ-
เริ่ม สำหรับบัณฑิตเอง 57% มีความเห็นว่าวิทยาลัยให้ความรู้ด้านวิธีสอนน้อยเกินไป 73%
มีความเห็นว่าได้รับความรู้เกี่ยวกับการอบรมศีลธรรมและวัฒนธรรมจากวิทยาลัยเพียงพอ และ
บัณฑิต 89% เข้าใจว่าหน้าที่อบรมศีลธรรมและวัฒนธรรมนักเรียน เป็นหน้าที่โดยตรงและสำคัญ
ยิ่ง ขอบบ กินาวงศ์¹⁴ และ วิไลวรรณ เจริญพงษ์¹⁵ ก็ได้ทำการวิจัยในทำนองเดียวกันนี้
โดยขอบบ กินาวงศ์ พบว่าครูใหญ่มีความเห็นต่อผู้สำเร็จหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา
และการประเมินค่าตนเองของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับความรู้ความสามารถทางวิชาการ
วิชาสามัญ การปฏิบัติงาน บุคลิกภาพทางอาชีพครู และลักษณะนิสัยส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดี

¹³วนิดา นิลอม, ม.ล.กุ้ย ชุมสาย, และสวัสดิ์ ปทุมราช, "การสำรวจภาวะผู้สำเร็จปริญญาตรี วิชาการศึกษ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2497-2503" (คณะวิชาวิจัยการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา ประสานมิตร, 2506.)

¹⁴ขอบบ กินาวงศ์, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตร วิชาการศึกษา (ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2509-2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษ 11" (ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, วิทยาลัยวิชาการศึกษประสานมิตร, 2514.)

¹⁵วิไลวรรณ เจริญพงษ์, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตครูศาสตร์" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515.)

ครูใหญ่เสนอว่า ควรปรับปรุงการสอนในวิชา วิธีสอนต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับการนำไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาในชนบทยิ่งขึ้น และควรเพิ่มประสิทธิภาพในการฝึกสอน ตลอดจนการทำและการใช้อุปกรณ์ ส่วนผู้สำเร็จหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาคือต้องการความช่วยเหลือจากทางราชการ คือบ้านพักครูและสวัสดิการอื่น ๆ เช่นเดียวกับ วิไลวรรณ เจริญพงษ์ พบว่า ความสามารถในการปฏิบัติงานมัธยมศึกษาโดยส่วนรวมแล้ว คณะครูศาสตร์ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและสมรรถภาพเป็นที่พอใจ ทั้งของผู้บังคับบัญชาและบัณฑิตเอง และเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้านแล้ว บัณฑิตครูศาสตร์มีบุคลิกภาพ ทักษะที่ต่ออาชีพครู เป็นที่พึงพอใจในระดับสูง ทั้งของผู้บังคับบัญชาและบัณฑิตเอง ส่วนความสามารถของบัณฑิตทั้งบัณฑิตและผู้บังคับบัญชาไม่พอใจ ได้แก่ความสามารถด้านวิธีสอน เกี่ยวกับการพานักเรียนไปทัศนศึกษา การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่นักเรียน

สำหรับการวิจัยในต่างประเทศ บราวเคอร์ การ์เนอร์¹⁶ (Brother Carey Garner) ได้ติดตามผลผู้สำเร็จหลักสูตรวิชาอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่จบในตัว (Electronics terminal curriculum) และผู้สำเร็จหลักสูตรวิชาเตรียมวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นหลักสูตรพื้นฐานของการเรียนในระดับปริญญาต่อไป (Pre-engineering transfer curriculum) เพื่อหาข้อสรุปทั่วไปเกี่ยวกับประสิทธิภาพของหลักสูตรอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่จบในตัวว่า เหนือกว่าหลักสูตรเตรียมวิศวกรรม ในกรณีที่ผู้สำเร็จทั้งสองหลักสูตรไม่ปรารถนาจะเรียนต่อ โดยตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ 4 ประการ คือ

¹⁶ Brother Carey Garner, "A Follow-up Study of Electronics Terminal Curriculum Students and Pre-engineering Transfer Curriculum Students in Maryland Junior Colleges for Three Entering Terms; Fall 1964, Spring 1965, and Fall 1965," Dissertation Abstracts International, Vol. 31, No. 3 (September, 1970), pp. 997 A-998 A.

1. นักเรียนที่สำเร็จหลักสูตรวิชาอเล็กตรอน สามารถหางานด้านวิศวกรรมได้มากกว่าผู้สำเร็จหลักสูตรเตรียมวิศวกรรมศาสตร์
2. นักเรียนที่สำเร็จหลักสูตรวิชาอเล็กตรอน จะได้รับเงินเดือนขั้นต้นสูงกว่า
3. นักเรียนที่สำเร็จหลักสูตรวิชาอเล็กตรอน จะได้งานที่มีความมั่นคงมากกว่า
4. นักเรียนที่สำเร็จวิชาอเล็กตรอน จะได้เงินเดือนขึ้นเร็วกว่า

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังตัวอย่างประชากร และวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีจับคู่ ซึ่งได้ทั้งหมด 94 คู่ และทดสอบด้วยรันเทสต์ (Run test) ผลปรากฏว่า มีสมมติฐานข้อ 1 เท่านั้น ที่ได้รับการสนับสนุน

ในปี 1970 บูธ¹⁷ (Booth) ได้มุ่งสำรวจตำแหน่งงานปัจจุบัน และความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมเพื่อประกอบอาชีพของผู้สำเร็จโครงการปริญญาเอกจากวิทยาลัยวิชาการศึกษาของมหาวิทยาลัยแห่งรัฐจอร์เจีย โดยใช้แบบสอบถาม พบว่าผู้สำเร็จส่วนใหญ่ทำงานด้านการศึกษาในมหาวิทยาลัย โดยมีความพอใจในความรู้ด้านวิชาการ แต่มีความเห็นว่าการรู้ด้านสังคมยังไม่ได้รับมากเท่าที่ควร และได้เสนอให้ทางวิทยาลัยจัดกิจกรรมส่งเสริมมากขึ้น

อีไล¹⁸ (Ely) ได้ส่งแบบสอบถามไปยังผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรการผลิตครู-ประถมศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษาเหล่านั้น ปรากฏว่า ผู้สำเร็จการศึกษาและผู้บังคับบัญชาให้ความเห็นสอดคล้องกันว่า การฝึกสอนเป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน การเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย เน้นหนักไปในทางเนื้อหาวิชามากกว่าวิธีที่จะนำไปปฏิบัติการสอนได้จริง ๆ ผู้สำเร็จการศึกษาจำนวนมากไม่ประสบความสำเร็จใน

¹⁷ Edward McFarland Booth, "A Follow-up Study of Alumni Who Completed Doctoral Programs in the College of Education at the University of Georgia," Dissertation Abstracts International, Vol.31 No. 12(June, 1971), p. 6446-A.

¹⁸ Margot Ely, "A Follow-up Study of University of Colorado Graduates Prepared to Teach in the Elementary School," Dissertation Abstracts, Vol. 23, No. 6(October, 1962), p. 2022.

เรื่องการสอน การทำงานร่วมกับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน การปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนและท้องถิ่น ผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะว่า มหาวิทยาลัยควรเพิ่มระยะเวลาการฝึกสอน และก่อนที่จะออกฝึกสอนควรจะได้สังเกตการสอนก่อน และควรจัดให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์เกี่ยวกับเด็กและชุมชนให้มากกว่าเดิม นอกจากนี้ เลมคูเลอร์¹⁹ (Leimkuhler) ได้สำรวจความสามารถของครูที่สำเร็จการศึกษาจากสถานฝึกหัดครู โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูที่สำเร็จการศึกษา และสอนในเกรด 2, 4 และ 6 กับครูใหญ่และนักเรียน ซึ่งครูที่สำเร็จการศึกษาดังกล่าวประจำอยู่ ตลอดจนการสังเกตระบบภายในห้องเรียนของผู้ทำการวิจัยด้วย ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่า 1 ใน 3 ของครูใหญ่เห็นว่าครูสามารถวางโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และเด็กนักเรียน ส่วนใหญ่ทางการปกครองและวินัยยังขาดประสิทธิภาพอยู่บ้าง นักเรียนเห็นว่าครูมีความสามารถในการสอนและการทำงานร่วมกับนักเรียนเป็นรายบุคคล และจากการสังเกตบรรยากาศในห้องเรียน พบว่าครูยังขาดการตั้งจุดมุ่งหมายในการสอน ไม่มีการใช้สื่อทัศนอุปกรณ์ กิจกรรมในการเรียนส่วนใหญ่จะเน้นแต่เฉพาะในตำราเรียนและสมุดจดงาน แต่ถึงแม้ครูจะมีขอบบพร่อง ทั้งนักเรียนและครูใหญ่ ก็ยังพอใจต่อการสอนของครู

การวิจัยดังกล่าวมาแล้ว ส่วนใหญ่เป็นการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพของหลักสูตร เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน ตลอดจนมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อสถาบัน ส่วนมากใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ และกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้สำเร็จการศึกษา ผู้บังคับบัญชา ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อเป็นแนวทางของการวิจัยเรื่องนี้พอสมควร

¹⁹B.D. Leimkuhler, "A Follow-up Study and Evaluation of Teacher Competencies of a Selected Group of Graduates of a Teacher Preparation Institution," Dissertation Abstracts, Vol. 27(September, 1967), p. 2921.